

2003. januárjában a vártnak megfelelően alakult az **infláció**, a fogyasztói árak 4,7%-kal haladták meg a tavaly januári szintet. A maginfláció, az egy évvel korábbihoz viszonyítva 5,3% volt.

Az **ipari termelés** 2002-ben mindössze 2,6%-kal bővült, ami 1995 óta a legalacsonyabb ütemet jelenti. Némileg biztató jel mindazonáltal, hogy az év utolsó hónapjaiban már az éves átlagnál magasabb növekedést mértek.

Tavaly a rendszerváltás óta a legnagyobb ütemben, 20,1%-kal nőtt az **építőipar** teljesítménye. Az elsősorban a belső keresletre érzékeny szektor konjunktúrája alapvetően a kormányzati megrendeléseknek, és a kedvezményes kamattámogatások által élénkített lakáspiacnak volt köszönhető.

Az elmúlt 12 év legmagasabb **reálkereset**-növekedése valósult meg tavaly, amikor átlagosan 13,6%-kal kaptak magasabb fizetést a munkavállalók, mint 2001-ben. A béremelkedés 1990 óta még soha nem haladta meg a 8%-ot, tehát a dinamika még a választási évhez képest is jelentős volt.

A keresetek gyors növekedése (és a megtakarítási kedv lanyhulása) következtében tavaly 8,3%-kal bővült a hazai **kiskereskedelmi** forgalom volumene. A megnövekedett lakossági vásárlóerőnek, a drágulás mérséklődésének, a kínálat bővülésének, illetve a hipermarkettláncok vidéki terjeszkedésének eredményeként a kiskereskedők 2002-ben összesen 4373 milliárd forint forgalmat könyvelhettek el.

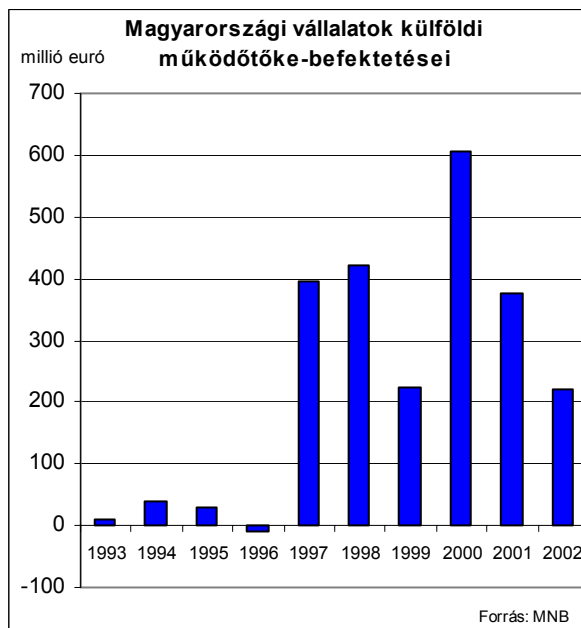
2002-ben 3,4 milliárd euró hiánnyal zárt a **külkereskedelmi** mérleg, ami az előző évi áruforgalmi deficitnél 130 millió euróval kevesebb. A javulást jól mutatja, hogy a kivitel 7,4%-kal, a behozatal 6,4%-kal haladta meg az előző évi volument.

A magyar tőkeexport

A magyarországi tőkekivitel 1997-től kezdett felgyorsulni, azóta évi 300-600 millió eurónyi tőkekihelyezés valósul meg. 2002-ben ugyan az összeg feltehetőleg valamivel elmarad a 300 millió eurótól, de 2002 végéig magyarországi cégek így is mintegy 2,5 milliárd euró értékben helyeztek ki tőkét külföldre.

Tőke kivitelünk rendkívül koncentrált, annak orosz-lánrésze mögött néhány nagyvállalat áll. Míg 1999-ig a magyarországi tőke kivitel elsősorban uniós országokba irányult, addig 2000-től a közép-kelet-európai országok (Románia, Szlovákia, Macedónia) váltak fontos befektetési célponttá, részben a privatizációs folyamat felgyorsulása következtében.

Régióinkban még mindig Magyarország az első számú tőkeexportőr, de dinamizmust mutat ezen a téren Szlovénia és Észtország is.

Külkereskedelem

Az elmúlt évben a kivitel folyó áron 8874 milliárd forint, a behozatal 9704 milliárd forint volt. Az export növekedése folyó áron 1%-ot, volumenét tekintve 6%-ot tett ki, míg az import volumene –az előző évvel megegyező forintérték mellett- 5%-kal bővült. Az áruforgalmi egyenleg 830 milliárd forint hiányt mutat, 87 milliárd forinttal alacsonyabbat a 2001. évinél.

Az árufőcsoportok közül a **kivitelben** a legnagyobb mértékű, 10%-os volumennövekedés a forgalom közel 60%-át kitevő gépek és szállítóeszközök körében valósult meg, melynek 84%-a az Európai Unió országaiba irányult. A gépxporton belül a kivitt mobiltelefonok forintértéke 78%-kal volt magasabb a 2001. évinél. Az exportunk közel harmadát kitevő feldolgozott termékek volumene 4%-kal nőtt. Az élelmiszerek, italok, dohányáru főcsoport 601 milliárd forintos exportja volumenben 4%-os csökkenést jelent.

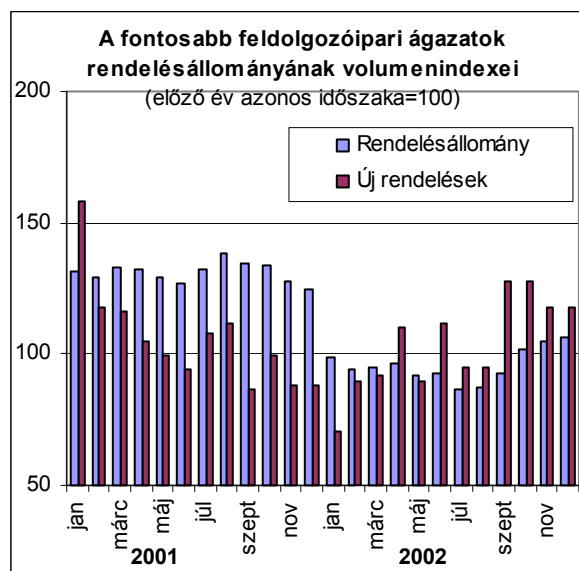
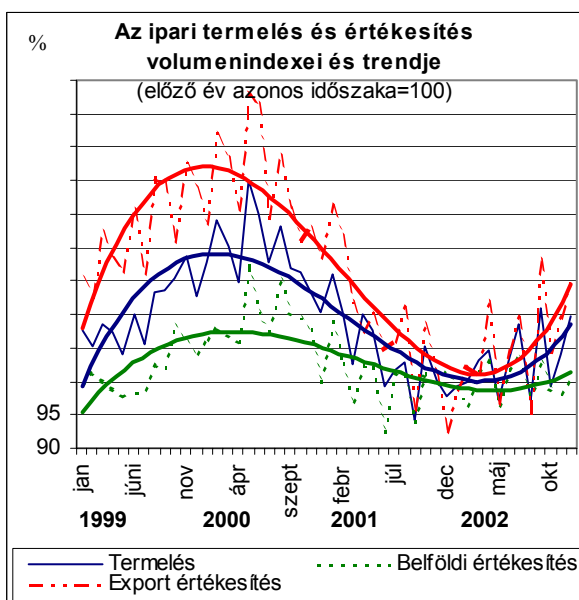
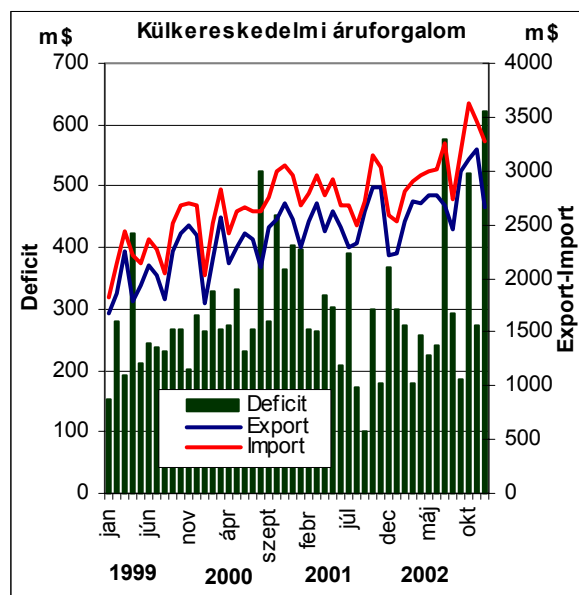
A **behozatalból** ugyancsak legnagyobb súllyal (52%) részesedő gépek és szállítóeszközök forgalmának volumene 7%-kal bővült 2001-hez képest. Az EU-ból származó gépipport volumene változatlan maradt, míg a fejlődő országokból mintegy harmadával nőtt az import, elsősorban az importált villamos gépek és hűtéstechnikai berendezések növekvő forgalma következtében.

Ipar

Az ipari termelés volumene **2002-ben** mindössze 2,6%-kal nőtt a 2001-es szinthez képest (amikor még 4,1%-os növekedést mértek). Az ipari export 5,7%-kal nőtt, a belföldi értékesítés viszont a 2001. év szintjén maradt (99,8%). **2002 decemberében** a növekedési ütem valamivel magasabb volt, a termelés volumene egy hónap alatt 0,1%-kal, egy év alatt 6,9%-kal nőtt. A **feldolgozóipari** termelés volumene 2002-ben az ipari konjunktúra gyengülése ellenére is 3,6%-kal emelkedett, a decemberi növekedés pedig az éves átlagnál magasabb volt (13,3%). A **villamosenergia-, gáz-, gőz- és vízellátás** teljesítménye 1,1%-kal csökkent.

2002 decemberében a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes új **megrendelése**i, hasonlóan az előző hónaphoz, jelentősen, 18,1%-kal nőttek. Az új belföldi rendelések kismértékben, 2,7%-kal, az új exportrendelések kiugróan, 22,2%-kal emelkedtek.

Magyarország **területi egységei** közül az ipari termelés 2002-ben legnagyobb mértékben a Dél-Dunántúlon, illetve Észak-Alföldön bővült (8, illetve 7,9%). Kisebb mértékű, 4,9%-os növekedés figyelhető meg a nyugat-dunántúli régióban, míg Észak-Magyarországon 1,2%-os csökkenést regisztráltak.

Kiskereskedelem

2002-ben, elsősorban a reálkeresetek gyors emelkedése és a növekvő lakossági hitelvállalási hajlandóság eredményeként a megelőző kétévinél jóval dinamikusabban, 8,3%-kal bővült a kiskereskedelmi forgalom. Két számjegyű emelkedés volt megfigyelhető az élelmiszer-vásárlás (10,8%), az iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem (11%) és a használtcikk-kiskereskedelem (17,6%) körében. Érdekes, hogy a lakáspiac bővülése ellenére a bútortermékek eladások alig növekedtek (3,7%). A gépjármű-kiskereskedelem azonban még az előző két év gyors növekedéséhez képest is látványosan bővült. Az autóeladások 2002-ben 22%-kal haladták meg az előző évi szintet (2000-ben 10,2, 2001-ben 16,3%-os volt a forgalombővülés).

Jól sikerült a kereskedelmi vállalkozások számára meghatározó jelentőségű karácsonyi időszak is. Az év utolsó hónapjában a forgalom az előző decemberi szintet 5,7%-kal haladta meg.

Árak

A **fogyasztói árak** az idén januárban 1,2%-kal haladták meg a tavaly decemberi, és 4,7%-kal a 2002 januári szintet.

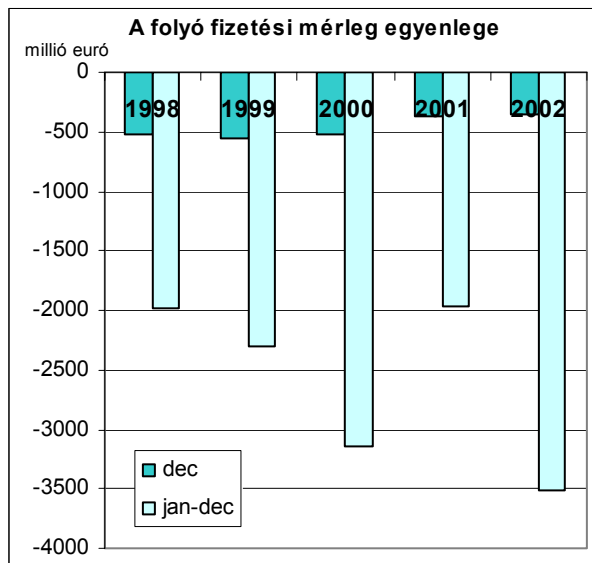
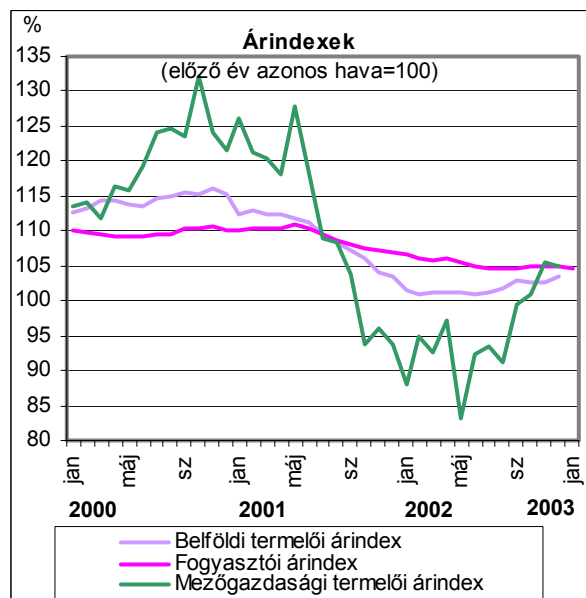
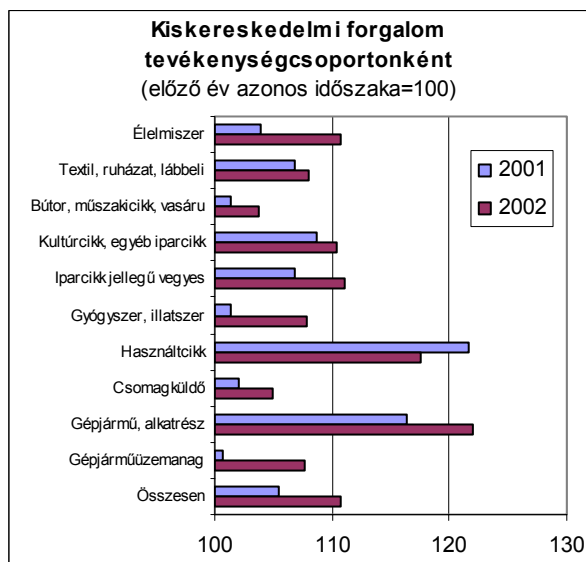
Decemberben a belföldi **termelői árak** 0,3%-kal nőttek novemberhez képest, az exportárak ugyanakkor 0,8%-kal mérséklődtek. 12 hónap alatt az összességében 1,3%-os árcsökkenés a belföldi árak 3,5%-os növekedése és az exportárak 5,1%-os csökkenése eredményeként adódott.

A **mezőgazdasági** termékek termelői ára 2002 január-decemberében 1,1%-kal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Decemberben az árak 4,9%-kal haladták meg az előző évit, amin belül a növénytermesztési és kertészeti termékek árszintje 17,8%-kal nőtt, az élő állatok és állati termékeké 3,5%-kal csökkent.

Fizetési mérleg

2002-ben 2771 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg (az új módszer szerint összeállított adatok alapján). A tavalyi 1967 millió eurós egyenleghez képest a változást főként a szolgáltatások bevételeinek csökkenése okozta. 2002-ben az **áruforgalom** 2203 millió euró hiánya 36821 millió euró export és 39024 millió euró import egyenlegeként alakult ki

Az **idegenforgalom** 3448 millió euró bevétele 776 millióval kisebb az előző évi értékénél, 1819 millió euró kiadása viszont 191 millióval meghaladja azt.

Kamatok

Tavaly **decemberben** a *háztartási* szektor *hiteleinek* az átlagkamatlábai emelkedtek, míg a betéti kamatok nagyjából változatlanok maradtak.

A lakossági kölcsönök esetében a piaci feltételű ingatlanhitelek átlagkamata decemberben már az MNB 50 bázispontos kamatsökkenése ellenére némi emelkedést mutatott: 42 bázisponttal, 14,05%-ra nőtt a mértéke. Elsősorban összetétel változás miatt tovább nőttek a fogyasztási és egyéb hitelek kamatai is, 50 bázisponttal 19,79%-ra. A fogyasztási hiteleknél 73 bázispontos emelés volt tapasztalható, ezek átlagos kamatlába decemberben 20,95% lett, az átlagos hitelíjmutató pedig 176 bázisponttal 25,91%-ra nőtt(!).

A háztartások látra szóló betéteinek átlagkamatlábai lényegében nem változtak decemberben (2,38%). Az éven belüli lekötött lakossági betétekre a bankok 9 bázisponttal kevesebbet, 6,97%-ot, az éven túl lekötöttekre 22 bázisponttal többet, 7,61%-ot adtak.

A bankok *vállalatoknak* nyújtott, éven belüli lejáratú, piaci feltételű hiteleinek átlagkamatlába követte az átlagos kamattrendet, 10,27%-ról 9,69%-ra változott. Az éven túli lejáratoknál 120 bázisponttal, 9,71%-ra mérséklődött. A vállalati betéteknél az éven belüli átlagkamatláb 35 bázisponttal, 7,41%-ra esett. Így a nem pénzügyi vállalatok éven belüli hitel- és betéti átlagkamatlábai közötti különbség decemberben 2,51%-ról 2,28%-ra módosult az előző hónaphoz képest.

Január-februárban ez a kamattírányzat – az MNB irányadó kamatainak a január 15. utáni drasztikus csökkentésének következtében – megváltozott: a betéti kamatok erőteljesen estek, a vállalati hitelkamatok is mérséklődtek, a lakossági fogyasztási hitelek addig is rendkívül magas kamatai azonban nem változtak.

Gazdasági szervezetek

A működő gazdasági szervezetek száma 2002. december 31-én több mint 21 ezerrel haladta meg az előző év végi állapotot, ezen belül a működő társas vállalkozások száma több mint 13,5, az egyéniéek közel 6 ezerrel emelkedett.

Területi eloszlásukat tekintve 2002 végén a vállalkozások 39,2%-a a közép-magyarországi régióban, 11,6%-a az észak-alföldi, 11,4%-a a dél-alföldi régióban működött. Az összes társas vállalkozás 50,8%-a működött a közép-magyarországi régióban, az egyéni vállalkozások esetében kiegyensúlyozottabb volt a területi eloszlás (Közép-Magyarország: 29,7%)

Főtevékenység szerint a legtöbb működő vállalkozás az „Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás” (30%), illetve a „Kereskedelem, javítás” (22,9%) nemzetgazdasági ágakban tevékenykedett.

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2003/Február, MKIK GVI, Budapest.

